

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalom-
ban és Ausztriában

Egy évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
Egyes szám ára 8 fil., vidéken 10 fillér.

Szerkeszti BUDAY ALADÁR.

A PÁZMÁNEUM nyomda és irodalmi
vállalat kiadása
Budapesten, VIII., Mária-utca 11.

A német birodalom államaiba egész évre 5 k.

Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre .... 7 k.

Hirdetések alku szerinti árban.

Június 30 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold- vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
14 Vasárnap	N. Vazul	Lukács	Jun. 1. Mindsz.	Máté	3 47	7 41	15 53	K	10 16	7 49	U. n. 17-én d. e. 7 ó. 11 p.
15 Hétfő	Vid. Modeszt.	(XIV. 16-23.)	2 Nicefor	(X. 38. sz.)	47	42	54		10 45	8 48	
16 Kedd	Reg. Ferencz		3 Lucillian		47	42	54		11 12	9 18	
17 Szerda	Peregrin	Egy ember	4 Metrofán	Mindennek	47	43	55		11 39	10 50	
18 Csütörtök	Marcellán	nagy vacsorát	5 Tir. Doroth.	elhagyásáról	46	43	56		D. e.	D. u.	
19 Péntek	Jézus sz. Szive	szerezett.	6 Hilarion ap.	az égi	46	44	57		0 5	0 57	
20 Szombat	Szilvér pp		7 Theodot	jutalomért.	47	44	56		0 33	0 24	

Éljen az emancipáció!

Ez alatt az idegen szó alatt sok mindenfélét értenek a külföldiek, de csak egyet ért alatta a magyar ember: érti azt az átkot, melyet negyvennyolcz zuditott ránk akkor, mikor a nagylelkűségben határt nem ismerve, kimondta, hogy a zsidóság ezentul egyenlő alkatrésze a magyar királyságnak az ősi néppel és hogy a zsidó ezentul éppen olyan polgára a hazának, mint a magyar ember. Voltak akkor is, kik okos szóval tiltakoztak a zsidók egyenjogusítása ellen, de az általános lelkesedés elnyelte szavukat és a megfontolatlan indítványból törvény lett.

Azóta elmúlt ötven év. Elég hosszú idő arra, hogy egy nemzet arra a tapasztalatra juthasson: tévedtem! De a magyar nemzet még máig nem jutott arra a tapasztalatra; sőt a lemult ötven év alatt — az egyszer megszerzett hatalom alapján — kicsikarta magának a zsidóság a teljes egyenjogusítást is; hogy hatalmával itt is, —

mint mindenütt, — visszaélt: az természetéből folyott.

Kutyából nem lesz szalonna! Olyan egyszerű igazság ez, melyet törvényekkel sem lehet megdönteni. A zsidó megmarad zsidónak, ha még úgy emancipálják is. Kiválik közülünk, mert nem illik közénk. Nem egy test-lélek a keresztény magyarsággal. Sohasem is fog egybefolyjni vele, aminthogy az olaj nem keveredik vízzel. Hiába jut fényes hivatalokhoz, kitüntetésekhez, anyagi előnyökhöz, nem állja meg helyét abban a mértékben, ahogy azt mi megkívánjuk. Azt tartja a közmondás, hogy a kinek Isten hivatalt adott, ad hozzá észet is! Esze, jobban mondva: agyafurtsága van is a zsidónak, több a kellenél, ámde magában véve elégséges-e ez? A közszolgálatban csak úgy érvényesül az észtehetség, ha tisztességgel, becsülettel és sziklaerős jellemmel párosul.

Itt van a Kormos Adolf esete. Zsidó lé-

Schiffer Ferencz prépost, kanonok.

tére igen magas polczra sikerült feljutnia: kuriai bíró lett belőle. Nagy fizetés, megkülönböztetett tisztelet jár ezzel az állással. Ha már elérhetett idáig, a saját érdeke is azt parancsolta volna, hogy megbecsülje magát. De lehet-e valakitől lehetetlenséget kívánni? Ilyen lehetetlenség az is, hogy Kormos leküzdje vérbeli hajlamait, megtagadja a talmud morált, mely nem egyezik meg a keresztény becsülettel. Vétkezett. A beléje helyezett bizalmat nem érdemelte meg. Hiányzott belőle a legfőbb bírói kellék, a pártatlanság, a megvesztegethetlenség, a becsületérzés, szóval a férfias erények összesége. Ezek nélkül pedig egy tyuk-pörben sem bíraskodhatik valaki embertársai fölött.

A Kormos-ügy, amint látjuk, sok tanulságot rejt magában. A zsidószelem nem alkalmas igazsá mérésre. A hova az beférkőzik, ott nyomában fölmerül a bűn. Egyhamar nem volt rá példa, hogy a Kuriára a gyanunak a leghalványabb árnyéka vetődhesse. Mihelyt azonban oda Kormos Adolf bekerült, magával vitte a baczellust, mely fekélyt támasztott az igazságszolgáltatás eme ép testrészén. Szerencse, hogy a legfelsőbb fegyelmi bíróság kimetszette a fekélyt, úgy, hogy nem kell tovább aggódnunk. Nincs baj. A zsidót kilökték a bírói székből, mert méltatlanná tette magát a magas tisztségre.

A legfelsőbb fegyelmi bíróságot harminczkét év előtt szervezték. Az a feladata, hogy a hűtlen miniszterek, hűtlen legfőbb bírák fölött ítélkezzenek, ha azok vétettek. Harminczkét év alatt egyetlen egyszer sem kellett törvényt ülnie. Végre az első megbotlott méltóságos ur, a ki ezen ítélőszék elé kerül, egy — zsidó! A véletlennek tulajdonítsuk ezt? Nem, kedves olvasóim! Ez a talmud morál összeférhetlensége minden oly intézménnyel, melynek alapját a becsület képezi.

Intő például szolgál a gyászos eset maguknak a zsidóknak. Ne válasszanak többé olyan életpályát, melyre nem valók; melyre nincs elégséges lelki alapjuk s a mely homlokegyenest ellenkezik hajlamaikkal, vérükkel. Az ilyesmi rendesen előbb-utóbb megboszulja magát. Kormos Adolf is kikerülhetne volna megérdemelt sorsát, ha spekuláns kalmárnak marad, ha szatócsboltjában kamatoztatja fufangját, nem pedig len feltolakszik az ország legelső bírái közé s oda beviszi a megvesztegetés gyanuját.

Egyetlen férges alma az egész kosár gyümölcsöt megrontja. A legfőbb fegyelmi bíróság bölcsen tette, hogy Kormost kimélet nélkül eltávolította a Kuria kosarából.

De a zsidóemanczipáció ezért tovább is fönmarad!... Várhatjuk a Kormos-féle esetek szapora ismétlődését!

A beruházási kölcsön.

(Ujabb hozzászólás.)

Lukács László pénzügyminiszter új törvényjavaslatát az állami beruházásokról mult héten ismertettük. A kormánynak ama szándéka, hogy pangó közgazdasági életünk föllendítése s a közgazdasági tevékenység élénkítése révén munkásaink foglalkoztatása céljából nagyobb beruházásokat fog tenni, alapjában véve hasznos is, szükséges is, de csak akkor, ha annak előnyeiben első sorban azok a közgazdasági ágazatok és néposztályok részesülnek, a melyek valóban rászorulnak s a hol az állam által felvett kölcsön, — mert hát új kiadásokat a liberális gazdálkodás kamatos kölcsön nélkül fedezni képtelen — nagyobb hasznot hajt, mint a mennyi kamatot utána az állam fizet. Ez a legfőbb szempont, a melyik a beruházásoknál irányadó kell hogy legyen.

Már most ezen szempont által vezetve, nézzük a 262 millió korona beruházási kölcsönről szóló törvényjavaslatot.

Nos, hát ez a javaslat a lehető legszerencsétlenebb, már csak azért is, mert 4 százalékos kamatot kell majd utána fizetni. A magyar állam hitele nem mondható valami rendkívül fényesnek; de az már mégis, ha nem botrányos, de mindenesetre elhetetlen pénzügyi politikára vall, hogy 262 millió kölcsön után 4 százalékot fizessünk, akkor: a midőn a pénzintézetek betéti kamatlába a 3 és fél százalékot sem éri el egészen, tehát a pénzpiacra pénzösség van s az állami kölcsönök kamatlába mindenütt a világon alatta marad a privát kölcsönök kamatának.

Már most hogy oszlik meg a beruházási kölcsön?

Uj vasuti vonalakra, vasuti Duna-hidak, mozdonyokra és végül a 6 évvel ezelőtt már engedélyezett államvasuti beruházások befejezésére s egyes elmaradt sürgős munkálatokra körülbelül 123 millió korona esik. Látni való tehát, hogy a beruházási kölcsön jó részét a vasutak emésztik föl, 123 millió bizony nagy összeg, de hát a vasutak előnyeit gazda, iparos, kereskedő élvezi, az építkezési és egyéb munkálatokból a munkásnép is kiveszi a maga hasznát. Ebben tehát megnyugodnánk valahogy, mert ez szükséges is és az ország minden fajta lakosára nézve hasznos is.

Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy a vasutépítési engedélyek megadásánál eddig mindig a politikai kortesszolgálatok voltak irányadók s ezért sehol a világon oly drága vasutépítés nincs, mint nálunk. Ha tehát most újabb vasutakat akarnak építeni, tessék a viczinális panamáktól tartózkodni és olcsóbban, becsületesebben építeni, mert a népnek politikai pártédemek megjutalmazására nincsen pénze.

A belügyi tárczára 10 millió esik. Ebből harmadfél milliót elmeógyógyintézetekre szántak. Ez is hagyján, mert sajnosan igaz, hogy az eddigi elmeógyógyintézetek az elmebetegnek befogadására képtelenek. Nem hallgathatjuk azonban el azon észrevételünket, hogy az iszákosság s az ennek nyomán leggyakrabban jelentkező elmebetegségnek legfőbb

szaporítója a kormány az italméréseknél tapasztalható visszás állapotokkal. Az ellen a 3 millió ellen, a melyet kórházakra szándékozik a kormány fordítani, szintén nem lehet kifogásunk. Közegészségügyünk szégyenletesen nyomoruságos.

De mit szólunk ahhoz, hogy új belügyminiszteri palotára s a budapesti rendőrség főkapitányi épületére milliókat akarnak pazarolni? Ennél nekünk sürgősebb építkezéseink is volnának. A közigazgatás jósága nem az épület szépségén fordul meg. Mind a két régi épület megfelel rendeltetésének, újakat emelni haszontalanság.

Az pedig egyenesen arczpíró, a mire a valóság- és közoktatásügyi miniszter kér a beruházási kölcsönből pénzt; ennek se tetszik a mostani miniszteriumi épülete, újat akar építtetni 3 millióért, sőt még a színészakadémiát is egy új 1 millió koronás épületbe akarja elhelyezni.

Ha már mindenkinek új palota kell, hát az igazságügyminiszter se akar hátramaradni, ő is kér a magáéra negyedfél milliót; törvénykezési és fogház építésekre nyolczadfél milliót.

A pénzügyminiszternek az állami vasgyárakra 14, fémbányászati beruházásokra 2 és dohánygyári építkezésekre 7 millió koronát terveznek.

Végül következik a földmivelésügyi miniszter. Folyamszabályozásokra és ármentesítésre 17 millió, erdei vasutakra 175 milliót, közutakra 28 milliót, a közigazgatási alapra 15 és a szarvasmarha tenyésztési alapra 2 milliót kér.

Ezekben ismertettük a beruházási kölcsön tervezetét. Tessék ezt megbirálni.

Az első pillantásra szembeötlök, hogy a vasipar foglalkoztatására 146 millió koronát akarnak fordítani, az építési iparra pedig 44 milliót. No hát ez ellen a leghatározottabban tiltakoznunk kell. No hiszen gyönyörű gazdálkodás folyhatik az állami vasműveknél, ha ilyen óriási összeget kell beleölni a vasművek és gyárak versenyképességének fokozása céljából, holott a magán vasipari vállalatok és gyárak állami segítség nélkül is boldogulnak.

Ne mondja nekünk senki, hogy hiszen az építkezésnél sok szegény ember keresi kenyerét, mert a fölét az építkezési vállalkozók szedik le, a kik az állami építkezéseknél mindig milliókat vágnak zsebre és jóra való középületet még ezideig nálunk alig emeltek. Az építési költségek pedig mindig megkérszereződnek, mint azt legutóbb az új országháznál láttuk. Ezzel a rengeteg összeggel más uton is lehetne a munkásnépen segíteni. De különben is az építési ipar éppenséggel nem az az iparág, a melyet első sorban kellene államilag segíteni.

Hát ahhoz mit szólunk, hogy a rendőrségi és három miniszteriumi új palota építésére 13 millió koronát akarnak könnyelműen pazarolni? A szegénység Budapesten földalatti üregekben tengeti nyomoruságos életét, a vidéken pedig sok-sok ember viskójába becsurog az eső, befúj a téli szél s ugyanakkor a miniszteriumok még kényelmesebb, még ragyogóbb palotákat követelnek. Ez már valóban lelketlenség a kormány részéről. Ilyen országos czifra nyomoruság nem kell a magyarnak.

Még új színésziskolát is akarnak 1 millió koronán építeni. Hát nem sül ki a szemük ezeknek a liberális uraknak? Nem elég, hogy a szegény ember keserves filléreiből egy bolondul fényes dalszínházat és egy nemzeti színházat tartanak ki, még új komédiásiskolát is szeretnének építeni? Hát mit gon-

dolnak tulajdonképpen ezek a gavallér népnymorítók, hogy minden uri multságukat a koldus nép fogja megfizetni? Van hozzá elég vastag bőrük? Hazugság, hogy a színházak a magyarosodásnak vagy a nemzeti műveltségnek terjesztői. A földhöz ragadt néposztályoknak sem műveltséget, sem szórakozást nem nyújtanak, mert nincsen rá pénzük, az uraknak pedig olyan komisz trágárságokat mutogatnak, a miket más lumpok és kéjenczek lebukokban szoktak megnézni.

Komédiásiskolára van pénz, de népoktatásra nincs. Persze mert a népet lehetőleg butául kell hagyni, mert ilyen gyalázatos uralom csak tudatlan nép fölött lehetséges.

Ezekre az erkölcsstelen uri passziókra a népnek nincs pénze, hiszen betevő falatra sem jut neki.

Mutassanak a beruházási kölcsönből csak egy tételt is, a mely a kisember hasznára néz. De nem mutathatnak, mert uri multságokra s a népszaroló vállalkozók zsebeinek teletömésére fordítják a rengeteg összegeket.

Nincs örömünk még a folyamszabályozó és az ármentesítési munkálatokra szánt 17 millióban sem. E téren is tanultunk már, megtanultuk pedig azt, hogy az ármentesítő munkálatok is csak egyes befolyásos politikus birtokosok érdekeit szolgálják, az árát pedig a kisbirtokosokkal fizettetik meg. Vagy ki ne emlékezne az ecsedi láp lecsapolására, a Körös-Tisza-Maros ármentesítésére? Tisza Pista gróf és még néhány gazdag gróf meg lehetnek vele elégedve, de egész vidékek arról koldulnak.

Jó utakra, a mely célra 28 milliót szántak, már szüksége van a népnek is és keres mellette kubikos, napszámos, gazda egyaránt. De 28 millió kevés arra, hogy valahára már tisztességes uthalózatot építsünk. Ez a 28 millió csak szemvakítás, hogy elmondhassa a kormány, hogy a népert is tesz valamit.

Az egész beruházási kölcsön tehát alapjában egy elhibázott terv, könnyelmű tékozlás.

De ha van is benne egy és más hasznos terv, vajjon honnét vesszük a pénzt, hogy a zsidó Rotschild banknak évenként tíz és fél millió méregdrága kamatot fizessünk? Vagy már a 7-ik bőrért is le akarják a szegény népről huzni, nem elég hogy most is nyomorog, éheznek? Hát van hozzá bátorságuk, hogy az adókat még jobban felszólják?

Nos felelj rá, te magyar nép, ha helyesled, csak tarts ki a liberális gazdálkodás mellett, de ha nem helyesled, kötelességed mindent elkövetni, hogy az a népfosztogató rendszer örökre letűnjék az uralom színpadáról és helyét olyan rendszer váltsa fel, a mely nem palotákról álmodozik, hanem kenyeret és emberhez méltó tisztet megélhetést biztosít a kiszarolt népnek.

Az ellenzékétől pedig elvárjuk, hogy a nép nyakába újabb évi 10 millió koronát sózni — mert ennyit tesz ki a beruházási kölcsön kamata — nem enged ilyen czélokra. Különben őket is elsöpri a feltámadó nép haragja.

Bessenyei Endre.

Gyűjtsenek tagokat a Szent József könyvtársulatába.

Tagsági díj évente csak 2 korona.

Tagilletmény a folyó évre 4 könyv.

Schiffer Ferencz.

— Képpel az 1. oldalon. —

Olyan férfiut mutat a kép, ki egész életét a keresztény szeretet leggyakorlatibb mezején: a mesterlegények gondozásában töltötte. Ők, kik legközelebb állanak még az ártatlan kisdédhez, kit Krisztus az apostoloknak is példa gyanánt állított elő, ők szegények vannak kitéve ma a legerősebb kísértésnek, hogy az egyháztól elforduljanak, a hazának elenségévé legyenek, a társadalmi rendben többé békésen ne dolgozzanak, hanem a felforgató elem legyenek. — A ki őket mindeme veszély elől óvja, a ki őket a jóra serkenti: abban ők legnagyobb jótévőjüket, kell, hogy lássák!

Ezt a legnagyobb jótévőjüket: az Országos Központi Katolikus legényegylet elnökét, *Schiffer Ferencz* kanonokot kitüntetés érte. Ő Felsége neki adományozta a keresztelő sz. Jánosról címzett bártfai prépostságot. Ennél érdemesebb kitüntetést tán még nem irt alá I. Ferencz József!

Szívöböl gratulálunk hozzá *Schiffer Ferencz*nek és a Katolikus legényegyesületnek, mely az ő örömeiben szeretettel osztozik.

És hogy minden olvasónk jól felfogja, minő fontos dolog egy katolikus legényegylet, hát ide írjuk néhai jó *Szczytovszky János* hercegprímásnak azt a beszédét, melylyel a központi egyesületet Pesten 1856. szeptember 8-án megnyitotta:

„Kedves fiaim! Nem lehet tagadni, hogy a mesterlegény társadalmi állása manap nem oly kedvező, mint volt hajdan. Míg a kézműves osztály az úgy nevezett czéhrendszerhez és az annak alapjául szolgáló tisztas pátriárkális elvekhez, valamint a vele öszekötött szokásokhoz szorosabban ragaszkodott, addig ez a ragaszkodás mint egy közös láncz, az ugyanazon mesterség tagjait, a mestereket és legényeket egymás közt egy családdá fűzte össze. A legény mindenütt otthon találta magát, a hová őt hivatása vezette; a hol munkába állt, mestere családjának tagjává lett, ki házát és asztalát megosztotta vele. A legény viszont részt vett mestere örömeiben, bánatában egyaránt.

Ma már mindez másképp van, kivált nagyobb városokban. A legény ugyszólván nem egyéb mint napszámos, kinek nincs megengedve, hogy mestere családjához tartozzék; mestere házán kívül kell lakást és ételmet keresnie, minél fogva nem ritkaság, hogy a legény sehol másutt nem érzi magát otthonosan, csak a korcsmában. Magára hagyatva, az erényre serkentő mindazon ösztönzést nélkülölvén, melyet a jól rendezett keresztény családi élet nyújt, kitéve számos veszélynek és kísértésnek, mely őt környezi, lassankint lelkileg és testileg eltörpül az is, ki az apai házból jól nevelve és üdvös elvekkkel fel ruházva lépett ki — s végre a gonoszok kezében istentelen czélok eszközüvé lesz.

A mesterlegények eme szomoru erkölcsi és társadalmi helyzetének gyógyszerere támadt az egyház szeretetteljes kebelén: a legényegylet, melynek feladata tagjait vallási és társadalmi életükben jobb helyzetbe juttatni.

Ennél fogva kérlek titeket, kedves fiaim, és atyailag intlek, hogy valahányszor szabad időtök lesz, gyülekezetek össze ezen számotokra elkészített termekbe, és jámbor tudós férfiak vezetése mellett mulatva és tanulva foglalkoztatok! A mit másutt hiába keresnétek, a mulatva

okulás jótéményét itt megtaláljátok. Ne csak Márta szorgalmát, hanem Mária jámborságát is kövessétek! A tisztas kézműves osztály számos szenttel gazdagítja a mennyországát; ime sz. József — a ti védőtök — ács volt, az apostolok halászmesterek voltak és sz. Lukács festéssel kereste kenyerét; sz. Pál szőnyeget készített, sz. Baldomér lakatos volt, sz. Elegy ötvös, sz. Remig kallós, sz. Ompélius kovács, sz. Marinus kőfaragó, sz. Fókász és Szörény kertészek, és sz. Krispin csizmadia voltak.

Kövessétek ezeknek példáját, a kik úgy foglalkoztak az ideigvalókkal, hogy az örökkévalókat sem veszítették el, sőt inkább érdemeket szerezvén maguknak, mind az Isten mind az emberek előtt kedvesek, a földön szerencsések, a tulvilágon boldogok lettek! Mire hogy ti is méltók lehessetek, szeretettel adom rátok atyai áldásomat!”

POLITIKAI VILÁG.

Pestmegye a katonai javaslatok ellen.

Pestmegye törvényhatósága mindig elüljárt a hazafiságban. A katonai javaslatok dolgában sem tagadta meg magát. Hétfői közgyűlésén *egyhangulag* elfogadta *Holló Lajos* indítványát, hogy követelni kell a magyar vezényszót, magyar zászlót és magyar tisztek alkalmazását. A vármegye kimondta, hogy a nemzet jogaiért folytatott ellenzéki küzdelmet lelkesedéssel kíséri. — Ezt a hazafias megyei határozatot nem teszi ablakába *Szell Kálmán*, holott hűséges mamelukjai is jelen voltak a gyűlésen, ugymint *Wekerle Sándor*, *Gajári Géza*, *Wolfner Tivadar*, *Teleky Gyula* gróf és a többi, de félvén az óriási kudarczótól, nem merészelték az egyhangu határozathozatal ellen fölszólalni.

Ujabb kilépések a kormánypártból.

Urmánczy Nándor székely képviselő belátta azt, hogy a kormány mit sem tesz a székely nép fölségítése érdekében. Ezt bizonyította *Lukács László* pénzügyminiszter keddi fölszólalása a házban, melyet *Urmánczy* — általános meglepetésre, — nem vett tudomásul. Egyben ez okból mindjárt kilépett a szabadelvű pártból. Minden valószínűség szerint *Urmánczyval* együtt több székely képviselő is ott fogja hagyni *Szell* táborát.

Nem lesznek uj ágyuk.

A hadügyi kormányzat igen kegyes és elnéző. Az idei delegációktól nem fogja kérni a gyorstüzelő ágyukra szükséges milliokat, mert azt tartja, hogy az uj katonai terhek amugy is elég súlyosak. Ez a halasztás a hadügyminiszter szerint most azért is lehetséges, mert hamarjában nincs kilátásunk háborura. Hm! A katonai javaslatok sürgősségét megint azzal

okolták
kell a
látszik
Örülünk
kidobnu

Ki
Ugy-e
mint a
délge
másrés
a kíván
cziálizm

A
kispárt
hozzáfo
a megb
és Ausz
alacson
közszál
Azonki
állóvá

Na
iparoso
sitása é
lehető
része
jóformá
hirdeté
hanem
nagyke

A
utalva.
czélra,
paloták
ily föld
fordítar
hitel ál
K
őket az
mert h
cziálist

S
tehetet
választ
zelmév
nemzet
sok all
lünk n
V
kerület
Farkas
A korr
zett a

A
Az in
Ezért
terhé
Kölc
intéz
vissz
mind

okolták meg, hogy nem lehet tudni, melyik perczben kell a monarhiának fegyverbe állni. Az urak úgy látszik úgy beszélnek, a hogy azt érdekük megkivánja. Örülünk, hogy az idén nem kell uj ágyukra milliókat kidobnunk, amde jövő évre sem kérünk belőlük.

A kisipar fölsegítése.

Ki védi manapság a kisiparosok érdekeit? Ugy-e bár senki. Ugy magukra vannak hagyatva, mint a mostoha gyermekek: A kormány a gyáripart dédelgeti, mely egyrészt nem szorul támogatásra, másrészt nem érdemli meg azt. Ennél fogva terjed a kivándorlási láz és terjednek az átkos zsidó szociálizmus eszméi, a kisiparosság tönkre megy.

A föllanduló nagyipar mindenütt lenyomta a kisipart. Ez igaz. Mindamellett Európa összes államai hozzáfogtak már a kisipar talpra állításához, hogy a megbillent egyensúlyt helyreállítsák. Németország és Ausztria kisiparosai ma már sok millióig menő alacsony kamatozású állami hitelben részesülnek. A közszállítások nagyrésze is nekik van fentartva. Azonkívül kiképezik őket és gyámolítják, ha önállóvá lesz.

Nálunk a füle botját sem mozgatja senki a kisiparosok érdekében. A szövetkezeti törvény módosítása és kiterjesztése még csak álom. Hitelnyújtás lehetősége egyelőre ki van zárva. A kisiparosok részére fentartott katonai szállításokról a kisiparos jóformán nem tud semmit. Az erről szóló pályázati hirdetések nem is jelennek meg a magyar lapokban, hanem azokban a német közlönyökben, miket a nagykereskedők és börzeánerek olvasnak.

A kisipar első sorban állami segílyre van utalva. Az államnak kell hogy pénze legyen erre a célra, mert máskülönbén hogy is tudna miniszteri palotákat emeltetni, színész-akadémiát építtetni? Az ily fölösleges építkezésekre szánt milliók inkább arra fordítandók, hogy megkezdjük már egyszer az ipari hitel állami központjának szervezését.

Karoljuk fel a kisiparosok ügyét. Ne hagyja őket az állam segitetlenül. Tegye őket jó barátjaivá, mert ha nem viseli gondjukat, behajítja őket a szociálisták hálójába és akkor ellenségeivé válnak.

A dobrai választás.

Székely Kálmán legújabb tétlen, jobban mondva tehetetlen politikájának megvan a gyümölcse: a dobrai választás szombatán a román nemzetiségű jelölt győzelmével végződött. Hosszu idők óta az első román nemzetiségű képviselő, kit az általános választások alkalmával követni fog a többi is. Mi nem örülünk neki.

Vlád Aurél 44 szavazattöbbséggel lett a dobrai kerület képviselőjévé megválasztva. Ellenjelöltje Farkas Béla Székely-párti volt, kire 204 szavazat esett. A kormánypárt táborából több rendbeli panasz érkezett a Vlád-pártiak visszaélése miatt.

A kvóta.

Az osztrák államadósságok egy részét Magyarország magára vállalta. Csupa gavallér tempóból és semmi kötelezettségből. Ezt az államadósságot megfelelő hányadban (kvótában) törleszti úgy az osztrák, mint a magyar állam. Egyideig türhetően ment a dolog, de néhány év óta azt akarja a osztrák sógor, hogy nagyobb részt fizessünk, mint eddig. Miért? Van erre jogczimük? Nincs. Éppen csak annyi, hogy a magyart minden oldalról nyuzni szeretik. Miért ne nyuznák hát a kvóta tekintetében is!

Amde arra való a magyar kvóta-bizottság, hogy résen legyen. Éppen most van ennek az ideje. Most veszekszik a magyar bizottság az osztrák bizottsággal. De nem tudnak megegyezésre jutni, mert az osztrák telhetetlennek mutatkozik. A följánlott 34.4 százalék neki nem elég. Mi pedig még ezt is sokaljuk, sőt nem tartjuk igazságosnak a régi 31.4 százalékos kvótát sem, mert az ország teherviselő képessége nem áll arányban vele. A hosszas alkudozásnak megint az lesz a vége, hogy a királynak kell döntenie e kérdésben. A döntés azonban csak egy évre szól. Esztendőre megint újra kezdődik a huzavona és így örökös bizonytalanságban maradunk. Mondani sem kell, hogy a nemzet iszsza meg a levét így is úgy is.

Nem is csoda, hogy az osztrákok olyan követelődzők. Hisz emlékezetben tartják Láng Lajos magyar királyi kereskedelemügyi minisztert, ki — mielőtt miniszterre lett — azt írta egy könyvében, hogy a magyar állam nagyobb kvótát is elbir. Magyar ember mondta ezt. Hát miért ne hinnék az osztrákok? Hozzá még a magyar kvóta-bizottság is oly tunyán végzi feladatát, hogy aligha fogja a magyar érdekeket megóvni tudni.

Adózás az exlexben.

A mostani költségvetés nélküli állapotban maguk az adóhivatalnokok sem ismerik ki magukat. Kell-e községi adót fizetni? Felszámítható-e a kamat?

Beniczky Lajos, Pest vármegye alispánja már döntött a kérdések egyikében. Nemrég bocsátotta ki rendeletét, hogy a községi adók és kamataik behajthatók. Most pedig Bárczy László budapest-vidéki pénzügyigazgató rendelkezett akként, hogy ha az állami adót nem is kell fizetni, de a késedelmi kamatok az exlex alatt is szedendők.

A horvát nemzeti párt.

Van egy tiszteletreméltó pártja Horvátországnak, a nemzeti párt, mely nem tür meg kebelében magyar falókat és rendbontó szociálistákat. A párt a horvát-szlavon királyság és a magyar királyság között a békés egyetértést óhajtja. A most napirenden levő példátlan izgatást a magyarság ellen kárhoztatja és iparkodik felvilágosítani a parasztságot, hogy ne hagyja magát belelovalni a tüntetésekbe.

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt

akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-utca 2. sz. (saját ház).
Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhéen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden, a kölcsön körüli teendőket ellát. A kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4⁰/₁₀₀-os és 4¹/₂⁰/₁₀₀-os záloglevél kölcsönöket ad s a 4¹/₂⁰/₁₀₀-os kölcsönök egyik módjátát minden levonás nélkül készpénzben fizeti ki. **A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad fölvilágosítást.**

A nép felül az izgatóknak, kik aztán elbujnak s engedik, hogy a szegény munkás vagy paraszt áldozatul essék. Ha az izgatók csakugyan a nép barátai volnának, akkor nem engednék meg, hogy a nép egyedül szenvedjen.

A nemzeti párt ebben az értelemben felhívást intézett a néphez, melyben kéri a horvát lakosságot, hogy kerülje el a további szégyent és kárt, mely a tüntetésekből reá háramlik. Kívánatos volna, hogy most az utolsó órában fogantatja legyen ennek a hazafias szózatnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Néhány jelentéktelen névszerinti szavazás után, melylyel az előző napi miniszteri válaszokat vették tudomásul, tovább folyt az öt hetes exlex-vita. Bedőházy János függetlenségi képviselő hosszas megoklással jelentette ki, hogy a miniszterelnök jelentését nem fogadja el.

Ezután a kormánypártnak egy belső ügye került nyílt ülés elé. Ugyanis a képviselőháznak egyik jegyzői állása üresedésben van. Erre a jegyzőségre a kormány és a volt nemzeti párt Hammersberg Lászlót jelölte, míg a Tisza-Bánffysták Hertelendy László jelöltségéhez ragaszkodtak. A szabadelyűpárt kettészakadása ebben az apró ügyben máris válságosnak ígérkezett. Polónyi sürgette a jegyzőválasztást s meg is vádolta a miniszterelnököt, hogy azért nem meri a választást kitüzetni, mert a szavazás kiderítené, hogy a többség nem többség.

Körülbelül így is volt. S hogy ezt a kudarcot Széllék elkerüljék, Hammersberg, a volt nemzeti képviselő, ugyanaz nap — pénteken — a jelöltségtől visszalépett. A Tisza-Bánffy-Fejérváry érdekszövetség erőszakossága győzött. Ilyen egységes összetartás van a liberális táborban.

Szombat, 1903. június 6-án.

Jegyzőválasztással kezdődött az ülés. Természetesen Hertelendy László győzött. Nosz Gyula a Szepesség hanyatlását tárgyalta és rámutatott, hogy az ország más helyén is hanyatlást tapasztalhatunk. Ennek oka az, hogy a kormány közegei ámitók s a főispánok a maguk részére foglalják le a közhatalmat. Törvényjavaslatot sürgetett, mely a megyei szervezetet összeegyeztetné a közsabadsággal.

Rákosi Viktor a miatt fordult a belügyminiszterhez, hogy a magyar királyi operaházban német, angol, olasz és hollandus nyelven énekelnek s kérdé, hajlandó-e intézkedni, hogy az opera, mint állami műintézet, megmagyarosodjék? Jogos panaszként említette, hogy egy-egy külföldi énekes 10—12 föllépés után annyi pénzt visz el tőlünk, a mennyit egy magyar néptanító egész életében sem keres meg. Biz ez szomorú állapot s rávall a liberális uralomra, mely érti a pénzfecsérlés ezernyi módját. De a hol szükség van pénzre, ott fukarkodik. — Más tárgya nem volt a szombati ülésnek.

Hétfő, 1903. június 8-án.

Nap nap után kevesbedik a honatyák száma a képviselőházban. Egy részük ezeknek is nem az ülésteremben látható, hanem az étteremben a hűsítő italok mellett. Ritka padosorok előtt emelte kifogását Ugron Gábor a jegyzőkönyv ellen, hogy az össze-ragasztott papírszeletekből áll. Apponyi elnök megjegyezte, hogy majd fontolóra veszi a jegyzőkönyv doltát.

Az exlex jelentés tárgyalásánál Hellebronth Géza szólalt fel s megróttá a miniszterelnök Pató Pál-poli-

tikáját, mely ebben fejeződik ki: „Ej ráérünk arra még;“ Az ellenzék kötelessége ellentállni. Ugyancsak Kovács Gyula is a jelentés ellen beszélt s nem adta fel a reményt, hogy a kormány öntudatra ébred s teljesíti a nemzet kívánságát.

Kedd, 1903. június 9-én

Szatmári Mór szavaira nem kíváncsi az ország, mégis fölállott, hogy elmondja nézetét az exlex-jelentésről. De voltakeppen nem is erről beszélt. Nem tudván eltagadni származását, előhozakodott Somló tanár esetével, hogy zsidó-szabadkőmives érzelmeit föltárhassa. Kicsiben ép úgy dühöngött a katolikusok ellen, mint a mult héten Vészi József, az ő nagy mestere. Mikor aztán kidühöngte magát és letörölte a tajtékozó habot szája széléről, nem valami épületes elméletet állított föl a király-hűségről. Az ilyen Szatmári-féle beszéd nem alkalmas arra, hogy a király és nemzet közötti egyetértést tartóssá tegye.

Szünet után a pénzügyminiszter nyilatkozott a székelyföldi vasutak dolgában. A kormány már rég megígérte, hogy a székely vasuti hálózat kiépítésére 24 millió koronát fog szánni. És most, az új beruházási törvényjavaslatba e célra csak 6 millió koronát vett föl, azt is öt évre felosztva. A székelyek között ez a váratlan fordulat nagy elkeseredést szült. Hiába mentegetődzött Lukács László, a székely képviselők — köztük a kormánypártiak is — nem nyugodtak bele a válaszbba. Urmánczy kormánypartit követ emelt hangon jelentette ki, hogy lelkiismerete nem engedi meg a miniszteri válasz tudomásul vételét. Sikert megjegyzést tett az ügyben Makkay Zsigmond parasztképviselő, mondván: „Az a baj, hogy valami miniszter vagy mágánás jószága nincs arra. Mindjárt lenne vasut.“

Egyéb tárgya nem volt az ülésnek.

Szerda, 1903. június 10-én.

A függetlenségi párt az ülés elején felújította a székely vasutak ügyét. Vertán Endre sajnálja, hogy a kormány nem segíti a székely népet, holott az védőbástyája keletről a magyarságnak. Hosszas házszabályvita keletkezett azután, melyben résztvett Polónyi Géza, Kubik Béla és több okvetetlenkedő képviselő. Bedő Albert védelmébe vette a pénzügyminiszter szerdai válaszát. Szünet után megkezdődött a szavazás. Érdekes, hogy a kormánypartii székely képviselők egy része tartózkodott a szavazástól, nehogy ellentétbe jusson a kormánynyal. A pénzügyminiszter válaszát 143 szavazattal 63 ellenében tudomásul vették.

Ezután Lukács László pénzügyminiszter felelt Kecskeméthy Ferencznek a sóhivatalok megszüntetése tárgyában. Azt mondta, hogy ő csak ott szünteti be azokat, a hol nem szükségesek. 42 sóhivatalból 12-öt szándékozik föloszlatni. Megbízható cégeknek sóhitelt nyújtott, mert arra számít, hogy a sófogyasztás emelkedjék. De a só ára azért nem lesz nagyobb.

A miniszter válaszára Kecskeméthy Ferencz nem tett észrevételt, minthogy ebbeli jogát, a Ház engedelmével péntekre halasztotta.

Röppentyük Bálint gazdánk fejéből.

— A kormány erősen reménykedik abban, hogy az ellenzék majd csak hazamegy a nyáron aratni. Már hogy menne! Mikor nagyobb rendet vághat a mamelukok sorában, mint kinn a földeken. Azonban az is igaz, hogy az aratók nem igen szívelik az — üres kalászokat.

— A balpártiak már nagyban készülnek a nyári obstrukcióra. Hogy a szegény kormánypártiak tulságosan ne izzadjanak a kánikulában, az ellenzék majd gondoskodik — lehűtésükről.

— A burok földjén az új transzváli kormányzat nagyon ellenzi a szines bőrű lakosság választói jogát. Ezen nem csodálkozom. A mi hazánkban is jobban szeretik a *szintelen* választókat.

— A két kvótábizottság most nagyban alkudozik. Attól tartok, hogy a nemzet bőrére folyik az az alku.

— Dobrán az oláh jelölt győzött. Így kerül a magyar állameszme *dobra*.

— Bánffy Dezső kiáltványt akar intézni a nemzethez. Ez lesz aztán a kiáltó szó a pusztában.

Tisztelt olvasóink!

Isten kegyelméből nemsokára az idej felév végére érünk. Hogy a nép buját-baját szívünkön viseljük, örömeiben osztozunk s hogy legjobb tudásunkat vetjük latba olvasóink oktatására, segítésére, szórakoztatására, továbbá, hogy szívesen szolgálunk tanács-csal, utbaigazitással — mindezt az 1903-ik év első felében épp oly kézzelfoghatóan tanusítottuk, mint azalatt a tizenegy esztendő alatt, mióta a „Magyar Néplap“ fönnáll a romlatlan keresztény magyar nép érdekeinek istápolására.

Mindenképen válságos idöket élünk. Nem tudni, mi vár reánk. Politikailag, gazdaságilag bizonytalanságban vagyunk. Egyedüli mentsvárunk, az Egyház, szakadatlan támadásoknak van kitéve a zsidó szociálisták és szabadkőmivesek részéről. A liberálisták folytatja néprontó politikáját. Ebben a siralmas helyzetben magasztos feladatot teljesít a Magyar Néplap, ez a régi, kipróbált barátja a népnek, mely maga köré gyűjti a figyelmen kívül hagyott, semmibe vett kisembereket és erős védőbástyát alkot ádáz ellen-ségeink ellen.

Minél többen vagyunk, annál biztosabb a diadal! Nekünk pedig győzni kell a kereszténység és a magyarság dicsőségére. Fel tehát! terjesszük az eszmét, karoljuk fel katolikus Magyar Néplapunkat, melyet nem a pártkassza, nem a páholyok, nem egyes érdekcsoportok tartanak fenn, tisztán az olvasóközönség érdeklődése.

Hanem aztán erre az utóbbira igazán szükségünk van! Pártoljátok, ajánlgassátok a *Magyar Néplap*ot mindenfelé, szerezzetek új híveket zászlaja alá, mert csak így tud népméltó hivatásának derekasan megfelelni.

A közelgő új félév küszöbén kérjük olvasóinkat az előfizetés minél előbbi megújítására.
A Magyar Néplap előfizetési ára egész évre 4 kor. félévre 2 kor.

Igen ajánljuk a *Magyar Gazda* című testvér-lapunkat, mely, mint a czime mutatja, kizárólag gazdasági kérdésekkel foglalkozik s megbecsülhetetlen segítöje a törekvő, tanulni vágyó gazdának. A Magyar Néplappal együtt hozatva:
egész évre csak 2 kor. 40 f., félévre 1 kor. 20 f.

Ezért a csekély összegért nemcsak, hogy a maga javát mozdítja elő az olvasó, a mennyiben egész éven át a gyakorlati hasznu tanácsok egész kincses-háza tárul fel előtte és pontos értesítéseket kap a világ dolgai felől, de egyúttal a kereszténységnek tesz szolgálatot. Ismételve kérjük előfizetőink szíves támogatását.

Tisztelettel
a szerkesztőség és kiadóhivatal.

UJDONSÁGOK.

Egy püspök jótékonyága. A jószívéről ismeretes gróf Csáky Károly váczai püspök kétszáz ezer koronás alapítványt tett katolikus iskolai czélokra. Ennek a nagy adományának a hazafias jelentőségét nem szükséges külön kiemelni. És még azt beszélnek a hazátlan szociálisták, hogy nem jó kézben vannak az egyházi birtokok. Pedig a lapokban ugyszólván állandó rovatot képez egyházfőink jótékonyága. Hát még az a sok adomány, a mi nem kerül nyilvánosságra! Addig örüljünk, a míg olyan főpapjaink vannak, mint többek közt Csáky Károly gróf, a ki rövid idő alatt tömérdek anyagi áldozatot hozott. Legújabb kétszáz ezer koronás adománya újabb hálára kötelezi iránta a nemzetet.

A német császár Magyarországon. Egész bizonyossággal beszélnek, hogy Vilmos császár szeptember 17-én Bécsbe, onnan pedig királyunk társaságában Bélyére megy vadászatra. A bélyei vadászatokon legutóbb 1897-ben vett részt a németek derék fejedelme. Akkoriban lelkesen fogadtuk, a minek nem lesz híján most sem. A vadászatok négy napig fognak tartani.

Két derék jegyző. Király János, a sopronmegyei Bogyoszló község jegyzője és Kádár István csécsi jegyző megérdemlik, hogy nevüket ide följegyezzük. Ők szívükön viselik a kisemberek sorsát, amennyiben előbbi 187 tagot, utóbbi 148-at gyűjtött a gazdasági munkás és cseléd-segitő pénztárnak.

Pásztorlevél a szociálista sajtó ellen. Kopp boroszlói hercegersek pásztorlevelét mult vasárnap Felső-Szilázia összes templomaiban fölolvasták. A levél több helyen igaztatlanságot keltett. Így Bogucsics községben, mikor a pap a szószéken felolvasta a hercegersek levelének ama részét, mely *kárhoztatja a szociálista újságok olvasóit, támogatóit és terjesztőit*, a templomba lopódzott konkolyhintők zugni kezdtek. De hamarosan menekülniök kellett a megszentelt helyről, mert a tulnyomó számban levő hú katolikus hívek nem túrték volna a további rendezést. Ebből is látható, hogy mily nagy hercegersek is legünnepesebben sajtó terjedése, ha már egy hercegersek is legünnepesebben fölemeli tiltakozó szavát ellene. De teljes sikerrel csak úgy védekezhettünk, ha elsősorban a tisztességes katolikus lapokat támogatjuk.

Az elitelt bíró. A héten hóhért akasztottak, vagyis elitelték egy bírót. Nem is olyan alantas igazságosztót, hanem egyet a legmagasabbak közül: egy kuriai bírót ért utól a törvény keze. Kormos Adolfnak hívják. Az a büne, hogy pénzért szívesen közbenjárt a pörös felek érdekében. Kormosra bebizonyult, hogy Szelle József bukott aradi ügyvédtől pénzt kért és kapott is s a néhány ezer forint-ra rugó össze fejében megígérte, hogy Szelle csödpereiben

birótársait befolyásolni fogja. Bebizonyult az is, hogy mint megvesztegetett bíró ilyen perekben ítélkezett és hogy polgári perekben is pénzbeli jutalmazásért közbenjárt. Hanem persze rajtavesztett. Az országos legfőbb fegyelmi bíróság, mely 32 éves főnnállása óta először gyakorolta tisztét, hivatalvesztésre ítélte Kormost, ki bekormozta a bírói becsületet. Elcsapták. Még csak nyugdíjra sem lehet többé igénye. — Hasonló sors vár Soós Kálmán törvényszéki bíróra, ki szintén megvesztegetéssel van vádolva s már vizsgálati fogságba került. Bizony szomorú esetek ezek, melyek megrendítik az igazságszolgáltatásba vetett hitünket.

Templomrablás. A hazátlan szociálisták által elvetett mag kikel s megtermi fanyar gyümölcseit. „Le a vallással, le a papokkal!” — ez az ő jelszavuk. Így hát nem esoda, ha hétről-hétre ismétlődnek a templomrablások. Legutóbb a szatmármegyei Felső-Kapnikbánya község katolikus templomát rabolták ki ismeretlen akasztófavirágok. Elbujtak a padok között, bezáratták magukat s éjjel összedtek ott minden értékes tárgyat. Azután fölmentek a toronyba s onnan kötélén ereszkedtek le a szabadba. Mintegy kétezer korona kárt csináltak.

Az őrző angyal. Megható eset történt mult csütörtökön Németországban. Mikor a Naumburgból Erfurtba vivő gyorsvonat Közen állomás előtt elfutott, az állomásfőnök egy kocsit tetején egy gyermeket vett észre, ki ijedten és mozdulatlanul a robogó vonat hátán volt. Tüstént megtáviratozta ezt a szomszéd állomásra, hol a vonat megállt. A gyermeket baj nélkül szedték le a kocsiról. Kiderült, hogy egy vasuti ör leánya, ki a vasuti töltés hidján játszadozott. Ugrálás közben a kis gyerek leesett a hidról, éppen az alatta robogó gyorsvonat tetejére. Ott megkapaszkodott egy vas pántban és remegve ült a száguldó vonat hátán. Tizennégy kilométert utazott így, míg végre leszedték s a legközelebbi vonattal visszaküldték aggódó szüleihez. Most erősen hálálkodnak Istennek, hogy elküldte őrző angyalát a veszélyben forgó gyermek mellé.

Leégett község. Boz sopronmegyei község felét mult pénteken tüzvész hamvasztotta el. Nyolcz község tüzoltósága segédkezett az oltásnál, mégis a szél irányában minden épület, köztök 35 lakóház teljesen elpusztult.

Itéletidő. Breznóbányán óriás jégeső pusztított június 2-án. A dió- és tojásnagyságu jég elverte a vetést. — A biharmegyei Nagylétán június 6-án nagy vihar dühöngött. A jégeső a búzát, rozst, tengerit, szőlőt teljesen elpusztította. Az egész határt újra kell szántani tengeri alá. A lakosságra nagy nyomor vár. — Ugyancsak ily szomorú hírek érkeznek Oreszkáról, továbbá Liptóvármegyéből, a hol a vetés és a gyümölcsfák számos helyen megrongálódtak. Szomorú kilátásaink vannak a közeli jövőre. Am azért a kormány még most is a mellett van, hogy a huszernyi ujonctöbbletet el tudja tartani az ország.

A nép nem bírja el a sok terhet! És megy Amerikába. A délvidéken most a torontáli svábok készülnek utra. Itt hagyják hazájukat ezrével, mert a nagy állami adókon kívül egyéb óriási terhektől is roskadoznak. A legtöbb helyen ősrégi inségkölcsonöket kell a népnek visszafizetni. Ehhez járul a 80—120 százalékos községi póttadó, a megyei póttadó, megyei utadó s a helyi érdekű vasuti kölcsönök törlesztése. Azonkívül rengeteg terheket rónak a népre a vizszabályozó társulatok. Némely toron-

táli község négy ilyen társulatnak fizet járulékot. Ilyen körülmények között a nép anyagi romlásba süllyed s hogyan végleg elpusztljon, — kivándorol. Eszerint hiába irunk mi nap nap után a kivándorlás ellen. A míg a liberális urak nem segítenek, addig a baj terjed. De akarnak-e segíteni? Ugyan-ugyan! A főnnebb említett vizszabályozó társulatok több mint 4 millió korona segélyt fognak kapni a beruházási törvényjavaslat szerint. Tehát a liberális politika a hatalmasokat védi a gyöngék ellen.

Nagy hajószerecsétlenség. Marseille franciaországi várostól délre, Maire-sziget közelében összeközött a Libau nevű gőzhajó az „Inzulairé” hajóval. A Libau az összeütközés következtében annyira megsérült, hogy nem egészen tíz perc alatt elsüllyedt. Körülbelül 240 utasa közül *száztizenhét a vízbe fuladt.* De valószínű, hogy többben is lelték halálukat a vízben. Habár a parttól csak mintegy 300 méternyire voltak, a mentő csónakok leeresztése az irtózatoss zürzavarban lehetetlenné vált. Legtöbb utas Korzikából való volt. A kifogott holttestek közül eddig csak négyet ismertek fel hozzátartozóik.

Felrobbantott apáczakolostor. A hét elején Gartitz csehországi községben gaz merényletet követtek el egy kolostor ellen, melyben 48 apáca lakik. Éjszaka a községet iszonyu robbanás riasztotta fel. A merénylők bombákat dobtak a kolostor kertjébe, a hol a robbanás nagy pusztítást okozott. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A tetteseket elkeseredve kutatja maga a környékbeli lakosság is, mert az apáczákat közhasznú tevékenységük miatt a egész vidéken nagyon szeretik.

Mi vár ránk Amerikában! No a sült galamb legkevésbé. Ellenben a nélkülözés, koplalás, az erős nap-számos munka, néhány odadobott garas fejében, még az uraknak is kijut, kiket az Ujvilágba vetett a sors. Pedig az urak több nyelven beszélnek, tanultabbak és mégsem boldogulnak. Nemrég egy fiatal biharmegyei huszár-főhadnagy is kivetődött *muszájból* Amerikába. Eleinte lovászinás volt, majd fölcsapott magyar énekesnek és sok viszontagság után most New-Yorkban van, mint egy ottani nagyfogadó evőeszköz-tisztító legénye. Ez a legalantasabb foglalkozás. Nem kell hozzá se tudás, se gyakorlat. Csak amolyan kegyelemkenyeret nyújt az éhenhalás ellen. A volt huszár-főhadnagy ebben az állásban jól viseli magát és reméli, hogy állandóan megmaradhat. Meg is van vele elégedve a fogadó főpinczérje, a ki nem más, mint egy tönkrement — magyar gróf.

Titkos kezek működnek. Multkor arról adtunk hírt, hogy ismeretlen gonoszok fölgyújtották a környei bánya furótornyát, a minek sok szegény ember vallotta kárát. Hasonló eset történt Czepléden. Ott nemrég halastavat készítettett a város s ebből szép kis jövedelme volt a népnek. Valami lelketlen ember a minap megmérgezett ételt dobált a vízbe, melytől a halak elpusztultak. Jó lenne tudni, kinek áll érdekében a szegény népet nyomorulttá, elégedetlenné tenni?

Internátus elemi iskolásfiuk számára. Budapesten a Kis-Sábhgyen levő fiunevelőintézetbe 6 — 10 éves fiuk vétetnek fel. A havi díj 60 korona. Ezért a növendék: tanítást, élelmezést és ruházatot kap. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság. — Budapesten, I. kerület, Istenhegyi-ut 32. sz.

Hübner József bajai gyógyszerész hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

13 évig szenvedett a feleségem reumatikus főfájásban és én csak áldani tudom a Mindenhatót, hogy nekem megadta azon eszmét, hogy az Ön által feltalált kettős villamos-delejes keresztet, R. B. 86.967. sz., megrendeltem, mert feleségem — miután a keresztet négy hétig viselte — teljesen kigyógyult; miért is minden embert, ki rheumában szenved, figyelmeztetek, hogy ne szalaszsa el ezen csodakeresztet megrendelni. Én mindent megpróbáltam, de semmi sem használt, csak az Ön kettős villamos-delejes keresztje. Tisztelettel Hambek Valentin, Királyfalva. — Ezen elismerő levelet Müller Albert ur (Budapest, V., Vadász-utca 42 Gy.) a kettős villamos-delejes kereszt, R. B. 86.967. sz., feltalálója kapta és mi is csak a legjobban tudjuk ezen készüléket ajánlani annak, aki rheumában, asthmában, köszvényben stb. szenved.

Csak keresztény intézményeket, katólikus egyesületeket, keresztény szövetkezeteket alakítsatok magatoknak és fiaitoknak! Minden jellegtelen kör, egyet, szövetkezet a felekezetenélküliség kárhozatos melegágya a drága hazában!

Egy nagy lépés gazdasági életünkben.

Kétségbevonhatlan tény, hogy hazánkban a szövetkezeti eszme nagy hódításokat tett és üdvös eredményeket hozott létre már eddig is.

Legkiáltóbb bizonyítéka ennek a hazai zsidóság rugkapalódzása, mely megriadva látja, mint terjednek a szövetkezetek, melyek kirántják a zsidó boltosok alól a gyékényt. Van is ám veszett ijedelem közöttük. — A felvidéki zsidó kereskedők a múlt héten már a minisztereknél is jártak, hogy a szövetkezetekre panaszkodjanak. Nem tudnak megélni! Éhenhalás vár rájuk a szövetkezetek miatt! Nem kérnek tehát egyebet a kegyelmes uraktól, mint azt, hogy a szövetkezeteket töröljék el. Mert ez rájuk nézve sérelmes... Oh, hiszen ezt tudjuk. De azt is tudjuk, hogy a mi nekik sérelmes, az nekünk üdvös. Ne is reménykedjete Jaka-bok. A szövetkezetek nem lesznek eltörölve, sőt mostantól kezdve még jobban virágozni fognak, mert ti a jajgatástokkal elárultátok, hogy csak a nép javára szolgálnak. Ha nem tetszik, vándoroljatok vissza Galicziába, ott nincsenek „sérelmes“ szövetkezetek.

A fura kérelmezőknek megmondotta Darányi miniszter is, hogy a szövetkezetek a *törvényhozás tudtával, beleegyezésével és támogatásával* terjednek. Vagyis elutasította őket. Ez a miniszteri kijelentés a zsidókat lehütötte, minket ellenben megacézoloz a küzdelemben. Már ezentul még inkább reménykedünk.

Azonban az eddig elért eredmények még korántsem elégségesek, mert a szövetkezeti eszmének át kell alakítani gazdasági életünk összes nyilvánulásait.

A magyar gazdanép csakis akkor lesz képes leküzdeni a minden oldalról reá nehezede akadályokat, a nap-nap után még ma is mesterségesen kovácsolt nehézségeket, ha a szövetkezeti eszme alapján küzd ellenük.

Immár szőlősgazdáink is öntudatra ébredtek és mind jobban tömörülnek.

A badacsony-vidéki szőlősgazdák nemrég Zalában megalakították a „Badacsony-vidéki borértékesítő szövetkezetet.“ Ha valahol szükség van az ily-

nemű szövetkezetre: úgy bizonyára itt égető szükség volt arra.

A Balaton eme legszebb vidékén most már gyönyörűek a szőlők, az igaz, nagy áldozatok árán. Áldoztak a szőlősgazdák s a Balaton ezen vidékét is szebbé varázsolták, mint volt azelőtt. Azonban a befektetett áldozat nem hozta meg a kellő gyümölcsét akkor sem, midőn a szőlők jó termést adtak.

Mi volt ennek az oka?

Hogy ezt megérthessük, vissza kell mennünk arra az időre, midőn a filloxera szőlőink legnagyobb részét tönkretette.

Borra akkor is volt szükség, akkor is volt fogyasztás, miért is egyes vidékeken a nagyobb borkereskedők összeálltak és úgynevezett kartellt (érdekcsoportot) alkottak s külföldi, különösen olasz borokkal árasztották el az országot.

Hogy az ily kartellek mily busás haszonnal jártak: felesleges bizonyítani.

Változtak a viszonyok idő folytán.

A szőlőket mindenütt kezdték felújítani, előkerültek a sok éven át nyugalomba tett hordók, megkezdődtek ismét a szüretetek s kisebb-nagyobb mennyiségben, de mégis csak folyt ismét nálunk is a szőlő drága nedüje.

A gazda ismét örült szőlőjének s már-már maga előtt látta fáradozásainak, áldozatkészségének gyümölcseit.

Öröme azonban sok helyen nem tartott soká, reménye nem vált valóra.

Ugyanis ezek a borkartellek továbbra is fennmaradtak s még mindig nagy mennyiségben özönlött be különösen az olasz bor, úgy, hogy a gazda vagy egyáltalán nem tudott tisztességes áron túladni a borán vagy pedig veszteségre kellett termését értékesíteni.

Az igazság kedvéért ki kell jelentenünk, hogy a múlt évben az olasz bor behozatala csökkent. Ez a csökkenés azonban semmiképpen sincs kedvező arányban szőlőink terméstöbbletével.

Meg aztán ezek a borkartellek nagyon is lenyomják a mai nap is az árt s a külföldi borkereskedők és borvásárlók figyelmét csakis magukra irányítják, míg a termelő szépen beraktározhatja termését.

Ezeket a kartelleket szét kell robbantani; ez pedig csakis szövetkezeti uton lehetséges.

Az ily borértékesítő szövetkezetek a vásárlók figyelmét a termelőkre s nem a közvetítő kereskedőkre irányítják.

Üdvözljük a badacsonyvidéki gazdákat azon alkalmából, hogy megalkották szövetkezetüket.

Segítségükre lesz nekik majd később a Balatonparti zalai vasut is, mely arra lesz jó, hogy a közlekedést sokkal könnyebbé tegye. Csakis ez uton fog a Balatonpart felvirulni s csakis ez uton lehet elérni azt a jólétet, melyről szüleink ajkairól oly sok szépet hallottunk.

De ne álljunk meg a féluton. Alakítsanak gazdáink a Balaton más vidékein is oly szövetkezeteket; de alakítsanak széles e hazában mindenütt, a hol virágozik a szőlőmivelés.

Ha gazdasági életünk ezen ága a rég óhajtott régi kerékvágásba visszazökken, az már magában oly nagy jelentőséggel fog birni, mely százszorosan visszafizeti a reá fordított fáradságot s megtermi a törekvés, a szorgalom méltó gyümölcseit.

Dr. Kozma Kálmán.

Népek és nemzetek.

A szerb királyi család lemészárlása.

Rettenetes vérengzés ment végbe szerdán éjjel Belgrádban. Összeesküvő katonák betörték a királyi palotába és lemondásra kényszerítették a királyt. Sándor tagadólag felelt, mire megölték Sándor királyt, Drága királynét, utóbinak öccsét, két testvérhugát, a palota főbb embereit és az őrséget. A lázadást a hadsereg intézte. Állítólag három minisztert is agyonlőttek. Köztük Zinczár-Markovics miniszterelnököt.

Az iszonyatos mézárálás intézésében része van Karagyorgyevics Péter herceg trónkövetelőnek, kit hír szerint már kikiáltottak királylyá.

A páratlan gaztetről idáig igen ellentétes hírek kerültek forgalomba; csak az izgalmas lecsillapodása után várhatunk hiteles értesüléseket a mézárálás részleteiről. Annyi azonban tény, hogy Szerbia ifju királya, neje és környezete — *nincsenek többé!* Az Obrenovics-dinasztia vérbe van fojtva.

Az ország lakossága elismeri a lázadás jogosultságát és *örömmámorban uszik*. Katonazene hangja mellett mulat a belgrádi nép. A föllobogózt utczákon sörös és boros hordók vannak csapra verve. Általában alig sajnálkoznak a szerencsétlen végü királyi család fölött, sőt mindenütt *örvendezve hangoztatják, hogy vége a zsarnokságnak*.

Az eset Magyarországot, mint szomszéd államot, legközelebből érdekli és nincs kizárva, hogy a napokban sürgős intézkedések fognak tétetni.

E pillanatban még senki sem lát tisztán. Napok kellene hozzá, míg a homályba világosság hatol és míg beláthatunk e világmegrendítő esemény rejtelseibe. A jövő héten már bővebb részletekkel szolgálhatunk olvasóinknak.

Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.)

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógy mód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva *köszvény, aszthma, sziv, vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegvér és bőrbajoknál*. Biztos védelem *szélhűdés és elmezavar* ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és *egyedüli képviselőjének* egyetemi orvosnak (Hemopatia) rendelő intézete van

Dr. Kovács J.

Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézeten kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógy módja.

JÓ KÖNYVEK.

Három főváros. Utirajzok. Irta *Vértesi Károly*. A magyar utirajz-irodalom egyik alapvető munkása ismét egy új kötettel gyarapította műveinek sokaságát. Vértesi Károly termékenysége valóban csodálkozásra készítet. Jól értsenek meg: nem a mennyiséget, hanem a minőséget értékelem. Sokat irni nem nagy mesterség. Ellenben sokat és *jót* irni, ez az, a mire fejlődő irodalmunknak szüksége van. Ezért nagy lelki gyönyörűséggel láttam hozzá Vértesi fönn jelzett legújabb könyvének olvasásához. A három főváros: Berlin, Drezda és Koppenhága. Itt járt legutóbb Vértesi Károly — a ki különben az egész művelt világot beutazta már — s a mit utközben látott és tapasztalt, azt összegyűjtve, oly mesteri módon találja elénk könyvében, hogy olvasás közben úgy érezzük, mintha magunk is ott járnánk vele a nagy városok ezernyi látnivalói között. Stílus magyaros, kifejezésteljes, szindús; szóval tőkéletes. Megfigyelései széles látókörre, mély gondolkozásra vallanak. Közben pedig egészes humorát csillogtatja. Mindezt összevéve, új könyve fokozott mértékben mutatja be istenadta írói kiválóságait. A „Három főváros“ *kilenczedik* műve szerzőnek s mint hallom, őszön újabb kiadványokkal fogja megörvendeztetni az olvasóközönséget. Addig is ajánlom mindenkinek a nemesen szórakoztató és oktató „Három főváros“-t, mely két koronáért kapható Vértesi Károlynál Zomborban. A „Magyar Néplap“ jövő száma kóstolót fog hozni belőle.

Egy füst alatt megemlítem, hogy ugyancsak Vértesi Károly tollából nemrég jelent meg a „Zombori felső kereskedelmi iskola tanulmányútja“ című, képekkel tarkított füzet, mely Bosznia, Hercegovina, Montenegró és a dalmát partvidéket ismerteti remek utiképekben. Ára 1 kor 50 fill. (m. j.)

Közgazdaság.

Budapesti legolcsóbb gabonaárak.

Buza: Tiszavidéki 7.80 korona, fejmegyei 7.65 kor., pestmegyevidéki 7.65 kor., bányási 7.60 kor., bácskai 7.65 kor. A mult hét óta az árak változatlanok.

Árpa: 5.70 kor. Az árak tartottak.

Rozs: 6.55 kor. Az árak tartottak.

Zab: 5.80 kor. Az árak olcsóbbak.

Tengeri belföldi: 6.10 kor.

Az árak 50 kilogrammonként értendők.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Nagy-Bátöny. N. K. címét megirtuk önnek a csatolt levelezőlapon.

V. B. Kereske. Azt a badarságot bizonyosan egy népbolondító szociálistától hallotta. Azok persze szeretnék a papi vagyont megkaparítani; de hogy a nép között felosztanák, melyik józan magyar hinné azt el? Igen a választott nép között; de a magyar embernek koppanna tőle a foga. Különben legyen megnyugodva: jó kezekben van az egyházi vagyon. Nagyon sok hasznát látjuk úgy a közoktatásügy, mint a jótékonyosság terén. — Fogadjon el egy jó tanácsot: szociálistával sohase álljon szóba.

B. L. Kőrösmező. Gondos utánjárás után ismét csak annyit üzenhetünk, hogy sorsjegyei a május 15-iki huzáson nem nyertek.

J. G. Garesnicza. Rozsnyai, Muzeum-körút 15.

Ifj. K. J. Wezicsén. Levelet irtunk.

F. János. Esztergál. 1. Mindig a bíró belátásától függ. 2. Bizonyíték nélkül nem szabad senkit lopással vádolni. Rágalmazási és becsületsértési pörben ezért elmarasztalják.

Szőke B. Koronaörséghez a ténylegesek közül válogatják ki a legénységet. Tetszetős külsejű, magas növésű emberek előnyben részesülnek. Altisztnek kell lenni.

B. József. Mezőtelegd. Az a nyugdíjgyelet megbízhatatlan. A képviselőházban nemrég leplezték, minek folytán most vizsgálat alatt áll. Kár volt annyi pénzt befizetni.

gott a szive s már-már azon volt, hogy upré! visszaveti magát, ki az utcára. De a saját veszedelmének nagysága bátorította szándékában s éfelét morgott:

— Dejszen, ha idáig eljöttem, most már csak panganéttal vagy sehogyse megyek ki innét!

Lassan, macskaóvatossággal előrehatolt tehát, hogy kipuhatolja, mi történik lenn a pinczében s csak aztán, ha már arról az oldalról biztonságban érzi magát, megy majd a belső szobába oldalfelegyveréért.

Ott állt szivszorongva, lélekzetét visszafojtva, a pinczegádornál és hallgatózott. Semmi nesz. No Bozsik. gondolta magában, ime ugyancsak hull-rád az Isten áldása: egyszerre kétfelől jöttek a zsi-ványok a házadra. Egyideig csak állt-állt a helyén, de miután meg-unta az eredménytelen álldogálást, leereszkedett az első lépcsőfokra. Egy kínos perc eltelté után a másodikra lépett, hol ujjalag figyelt s ilyeténképpen leert lassankint az utolsó.

Hanem most már látott ám! Sokat is! Kicsi hija, hogy az első pilanatban föl nem sikoltott; de szerencsére tudott magán uralkodni és felső testével előre hajolva, bekandikált a föltárt ajtón át a pincze folyosójába, melynek két oldala mentén szép boros hordók állottak katonás rendben.

Semmi egyéb látni való nem volt ott, csak maga — Bozsik uram, a mint éppen ott állt egy hordó előtt, a melynek tetejére gyertya volt illesztve és pepeczelt valamit. Gummicső volt a kezében, egyik vége a kádban, másika a hordóban.

Butkának gyanuja támadt s tegyük hozzá: alapos gyanuja. — Tovább figyelt tehát, hogy annál több bizonyosságot szerzhessen és ez eltartott még vagy öt percig. Ekkor aztán egy váratlan vakmerő ugrással benn termett a korcsmáros előtt s elkialtotta magát:

— Bozsik uram, a panganéért jöttem!
Bozsik kővé volt meredve. Kicijette kezéből a csövet és ke-
rekre nyit szemekkel bámult az égből eléje cseppent katonára.
Szája idegesen rángatózott, a miből következtethető, hogy beszélni akar, de nem képes nyelvét használni.

Csak nagysokára tért magához s ekkor lesütve szemét, nehogy találkozzék tekintete Butka villogó, fenyegető pillantásával, így szólt:

— Megkapod fiam, tüstént, csak előbb följenjünk! . . .
. . . Bozsik uram, az a Bozsik, a ki az egész városban szünte-
lenül hangoztatta, hogy ő az egyedüli, a ki nem kereszteli a borát,
buzgón töltötte a vizet azon éjjel a magyarádi, ménesi, gyoroki stb.
írás viselő hordóiba.

Es mivel szörnyen félt a fölfedezettéstől, inkább kiadta minden
krajczár nélkül a panganéttot.

A panganét.

Katona-história. — Irta: Maróthi János.

„Nincsen a császárnak
Olyan katonája,
Mint az a szép honvédbaka,
Ha megy a csárdába.“

Ezt a nótát énekelte vitéz Butka Demeter, midőn a napi pa-rancs kihirdetése után magára öltötte jobbik zubbonyát és meg-indult a város felé. Határozott szándéka volt — miként azt a dal-ban is kifejezte — valami csárdába beülni, hogy ott bor és cigány muzsika mellett tölthesse szabad óráit, melyekkel, Istennek legyen hála! nem rendelkezik most sem Szilák Balázs, az őrmester, sem pedig káplár ur, Vidra.

Ez az est egészen az övé . . . igaz, hogy csak kilencz óráig, vagyis a takarodó pillanatáig, a mit oly szépen el tud fujni az ő kürtös barátja, a Szabó Están; de mégis, mi mindent lehet megese-lekedni öt órától kilenczig! Unos-untig elég idő az egy szegény bakának, a kinek csak hat krajczár a napi zsoldja, így hát elverni való pénze sincs.

Butka Demeter, a mint illik, berúgta nagy kevélyen a csárda-ajtót és bort kért.

— Mert hogy szomjas vagyok ám, tisztelt Bozsik uram! — tette hozzá magyarul s a hosszú asztalnál teteledve, széjjel ter-pesztette szük nadrágba bujtatott lábszárait.

A katonának mindig van ürügye a mulatozásra. Mert vagy a kaszárnában történt valami baja, a mi büfelejtésre készíti, vagy a babája hagyta cserben, mely utóbbi eset különösen akkor szokott bakáéknál gyakrabban előfordulni, ha huszárok is állomásoznak ugyanabban a városban. Hiába, mégis csak mutatósabb a ránczos, sarkantyus csizma, meg a hosszú kard, mint pl. Butka vitéznek a rövidke panganéttja, a mit másképpen fogpiszkálónak is hívják a gonoszok.

Butka Demeter tehát miért, miért nem, de mulatott. Meglehe-tős gyorsasággal szaporította az előtte álló üres üvegek számát és miután nem volt a csárdásnak szép eladó lánya, hat csak magának, a saját örömére dudolhatta:

Bemegy a csárdába,
Ra gyujt a pipára,
Minden szőke, barna lánynak
Fáj a szive rája.

A korcsmáros szépen visszahuzódott a söntés homályába s keresztbe font karokkal állva, vizsgálgatta vidám vendégét. Lehet,

tán azon gondolkozott, hogy valamikor, úgy 30 estendővel ezelőtt, maga is ilyen jókedvű katoná volt és akkor bizonyos, hogy sóhajtozott is az elmúlt és soha vissza nem térő szép idők után. Vagy az a gondolat is foglalkoztathatta ő kigyelmét, hogy ez a szegény baka honnan kerthetett pénzt ily nagymérvű költsézésre? Az ő idejében a katonának fegyverszirtja kellett a garas s a bort csak akkor látta, ha karácsonykor, vagy egyéb sátoros ünnepen a tanács természetesen változott a világ. Most a baka szépen hazá ir a születnek, hogy eltörött a Manlicheren ez s amaz, vagy pedig hogy az éjjel elragta kinyában a feyánkösát... hát mindjárt van pénz. Az aggdó, szülek a világit se viselnék el a szégyent, hogy fiukat a tömlöz fenekére tesszik, a miért a kárt nem tudja megtéríteni. Inkább nélkülöznek, csakhogy pénzt küldhessenek.

Butka Demeter a sok mellé még egy üveg bort kért. Ezt azonban tüstént el kellett fogyasztania, mert a nagy falőrán a nagy-mutató rohamosan közeledett a XII felé. Még tíz perc... és aztán felhangzik a tákarodó, melynek hívó szavára minden kiűn tartózkodó baka közeles azonnal visszatérni a laktanya ridég falai közé. Butka vitéz most egyszerre alább hagyott az énekszóval s oly komor lett, mint a kit az ideális álmok világából egy rántással a prózai valóságba helyeznek. Búsán nézett ez üres üvegek halma-zára, azután oldalegyvire után nyult, hogy felcsatolja derekára. Egy ideig elhabrálta a pangannétal, azután könyökével kifényesítette a derekszíját, végre észrevehető habozás után megszólalt:

— Bozsik uram, az Isten áldja meg, én nem tudom most a bor árát megadni. De majd...

Bozsik arca hirtelenében haragos lett.
— Mit beszélsz, barátom? — rikácsolt magából kikelve, hisz az utolsó pillanatokban már gyanított ilyesfélét — nem akarsz fizetni? Ugy? ... Hát akkor itt marad a pangannét, — tette hozzá indulatosan és gyorsan, de még gyorsabban ragadta ki azt Butka kezéből és villámsebessé behajította a benyitó szobába.

Butka úgy állt ott üres kézzel, mint egy szobor. Természetesen a reméltet tette őt oly mozdulatlanra, mert szörnyen megszeppent most most Mars dicső fia, hogy mitévő lesz ő pangannét nélkül? Jól ismerte ő Bozsik urat s tudta, hogy nem azért vette el, hogy visszajadja, aztán a korsmáros még hozzá erős, izmos ember is volt, ami kizárta annak a lehetőségét, hogy erőszakkal eredményre lehessen nála jutni.

Rövid megrontolás után, könyörgésre fogta a delgot, de bármint rimankodott, bármi sokat ígért, a korsmárost nem lehetett megindítani. Mindenne csak az a lakonikus felelete volt:

— Pénzt!

Persze, ez hiányzott legjobban Butkának.

Mikoron végre megunt a sok jayvesztelest Bozsik, szelid hangon, de alapiában veve mégis gonoszul így szólt a kétségbeesett hadfihoz:

— Eredj most már haza, fiam. Keris pénzt valahonnan, akkor majd visszakapod a pangannétodat; előbb nem. Látod, ti katonák már annyiszor becsaptatok engem, hogy nem hihetek többé senkinek. Persze, az én drága boromat jól esik meginni. Csakhogy barátom, ahhoz ám nem elég a bő torok, mert ahhoz pénz is kell. Ha még hitvány löre volnál!

— Bozsik ur, az Istenért, mindjárt kilencz az óra!

— De ilyen finom bor, mint az enyem! Mással vízzel eresztik föl, az én borom azonban nem ismeri a vizet. Ugy ám!

S büszkén verte mellét.

Butka Demeter most gyors elhatározással oda toppant a köszivü csárdás elé:

— Utolsó szava, hogy nem adja ki?

— Utolsó, fiam, utolsó.

— Legyen, — sóhajtott Butka s ezzel fejébe nyomva sakkáját, elrohant, mintha megőrült volna.

— Hja, ha nincs piz, ott a vízi! — gondolta Bozsik s mintán egyedül maradt, gondosan becsukta a külső ajtót s elfújta a gyertyát.

Ő nyugodtan alhatott az éjjel.

*

Butka Demeter kövitéz nem merészelt a laktanya felé menni. — Jaj, Istenem, mit csináljak? — szüntelen csak így sopánkodott és tördelte nagy, kérges kezét. Megerőtlette agyát, hogy valami hazugságot kisüssön, a mivel elharthatná magától a feje fölött függő Damokles kardját, de mindhiába; most az egyszer cserben hagyta leleményessége s nem tudott számaszálát, a melybe vízbeutó módjára bele kapaszkodhassék.

— Lesz, a mi lesz! — gondolta s kétségbeesésében daczosan visszafordult a városba vezető úton.

Ekkor jutott eszébe az a mentő gondolat, melyre igazán csak a végső pillanában jött rá, hogy tudnivalik visszamegy nagybátran a korsmába, ott szépen belopódnak a házba s — *elcsini a tulajdonjóságát*. Tolvajmódra fog cselekedni, az igaz, de levégre némi jussa csak van hozzá.

A bátor elhatározást, mint katonához illik, tett követte.

Bozsik ugyan már a boldogok álmát látszott aludni, a mennyiben üzlethelyisége sötét és zárva volt; de hát éppen ez kellett Butka Demeternek, legalább ilyenformán könnyebben sikerült bejutnia a házba. Egy elszánt ugrással átvetelte magát a kerítésen s aztán ott botorkált a vaksötét udvarban. Szíve hevesen dobogott, tagjai még reszkettek, mert hisz mégis csak becsületes legény volt idáig, a kinek idegei nem voltak hozzá szokva ahhoz, hogy ily cselekedetet minden felindulás nélkül végre tudjon hajtani.

A fal mellett meglapultva, egy-két lépést tett előre s a mint a szöglethez ért, éánk világsosság ötlött a szemébe, mely egy nyitva álló pinceajtóból sugárzott elő. Nosza erre még hevesebben dobo-

M. kir. szabadalom és védjegyek által védve.

PURGO

Egészsége érdekében

figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy székrekedés (dugulás) esetén a legenyhébb hatású cukorkaizü kitünő hashajtó, a dr. Vámosy egyetemi m. tanár által felfedezett és m. kir. szabadalom által védett és védjegyzett „PURGO“, a mely nemcsak felnőtteknek, de gyermekeknek, sőt csecsemőknek is adható kitünő eredménnyel. Bizonyítják ezt ugy Magyarország, mint a külföld legelőkelőbb egyetemi tanárai, kik közül felemlíthetjük Prof. dr. Biedert titkos tanácsost, Prof. dr. Kohts strassburgi, Prof. dr. Novak drezdai, Prof. dr. Tunncliffe londoni stb. stb. világ-hírű egyet. tanárokat. Nagy kitüntetés érte e zseniális magyar találmányt akkor, a midőn a „PURGOT“

Ő szentsége XIII. LEÓ PÁPA

vatikáni gyógytárába már többször rendelték.

»»»»»»»» I doboz ára I korona. ««««««««

Kapható minden gyógytárban és a gyárosnál: „ANGYAL“ gyógytár az egyetemi klinikának gyógyszerészialtója

BUDAPEST, IX., Üllői-ut 39.b.

PÉNZKÖLCSÖN!!

kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 5% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz, s adós bármikor felmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, kiknek oly pénzre van szükségük, azok forduljanak bizalommal

a Hitel és Ingatlan Forgalmi irodához,

(beküldendő csakis telexkönyvi és birtokivmáolat)

Budapest, Kerepesi-ut 61. szám.

Kérjük e lapra hivatkozni.

Gyomorbetegeknek

Sok ezerre megy évente azoknak a száma, kik drága fürdőbe mennek, hogy gyomrukot kigyógyítsák, anélkül, hogy kívánt ezéljukat elérnék. Ha veszélyes gyomorbajából ki akar gyógyulni és a drága fürdői kiadást meg akarja takarítani, úgy vegyen

„CHINAPEPTOL“-T

és bármily régi legyen is a gyomorbaja, a Chinapeptol rövid idő alatt biztosan kigyógyítja; különösen étvágytalanságot, rossz emésztést, undort, hányási ingert, gyomorhurutot, gyomorgörcsöt, gyomorfájást, gyomorhevet, felbőgőst stb.

1 üveg ára 2 kor. 50 fillér. 3 üveg egész kurára 6 kor.

A sok közül egy hálaírat: „Hála I-stennek, a Chinapeptolja kigyógyított hosszszas gyomorbetegségemből. Fogadja hálás köszönetemet. Richter A. Nieder-Georgenthal.

Egyedül kapható **Rogátsy Kálmán** „Szt. István“ című gyógyszerárában Nagy-Kikindán.

Óvja az egészségét!
Ezernél több kiváló orvos ajánlja!

KRISTALY ÁSVÁNYVIZ

Arjegyzés kívánatra mindenható díjmentesen küldetük. — Vidékre 25 vagy 50 üveges ládák; a fuvardíjat oda és az üres üvegeket vissza fizeti a

SZT. LUKACSFURDÓ KUTVALLALAT BUDÁN.

HIRDETMEY.

New-York és Londonban nem kimélték meg az európai szárazföldet sem és azért egy nagy ezüstárugyár indítatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkaerőgy kárpótlása kis ellenében eladja. En föl vagyok hatalmazva ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán 6 frt. 60krért küldöm a következő tárgyakat:

- 6 drb igen finom asztali kés valódi angol pengével
- 6 . . . amerikai szab. ezüst villa egy darabból
- 6 . . . . . evőkanál
- 12 . . . . . kávéskanál
- 1 . . . . . levesmerő
- 1 . . . . . tejsmerő
- 6 . . . . . angol Viktória aigótálca
- 6 . . . . . hatásos asztali gyertyatartó
- 1 . . . . . teaszűrő
- 1 . . . . . igen finom csukorszőrő

42 drb összesen csak 6 frt. 60 kr.

Ezen 42 tárgy előbb 40 frtba került és most csak 6 frt. 60 kr. minimális áron kapható. Az amerikai szab. ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, amiért jótállók. Annak bizonyosságául, hogy ezen hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni. Senki se mulassza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

nász- és alkalmi ajándék,

továbbá minden jobb háztartásban kiválóan alkalmas. Egyesegyedül kapható

HIRSCHBERG A.-nál

szab. amerikai ezüstkivittell áruház

Bécs, II., Rembrandstrasse 19. A. sz.

Telefon 15498.

Szétküldés vidékre utánvétell vagy az összeg előzetes beküldése ellenében — Tisztítópor hozzá 10 kr. Valódi csak az: oldalt látható védjeggyel (egészségi fém). — Kivonat az elismerő levelek ezreiből: Az első küldeménnyel nagyon meg vagyok elégedve. kérek még egy garnitúrát.

Kalocsa. Majorosl János kanonok.

A küldeményt vettem s nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt. 60 krért.

Kolozsvár. Bánffy báró önc.

Az étservice küldeményt megkaptam, igen meg vagyok vele elégedve, küldjön még egy ilyen garnitúrát 42 drbot amerikai szab. esztiből utánvétell.

Bozovics Kr.-Szörény m. Keresztes S. fszbirő.

A küldött áruval meg vagyok elégedve. Krejstynopol Galiczia.

Johanna tustvér,

a szűz Mária-társ. főnöknője

Iszákosság

gyógyítható a régóta kipróbált, speciális orvosi előírás szerint készített szer által a Sasgyógytárból Lugoson, mely még olyan személyeket is, kik évek óta a szesz italok mértékelen élvezetéhez voltak szokva, ezen gonosz szenvedélyből teljesen kigyógyított

Számtalan hálaírat a gyógyultaktól.

Egy doboz 5 kor., egy dupla doboz, avutt bajoknál 8 kor. 80 fillér. Csak az összeg előleges beküldése mellett küldetük bérmentve a

„Sas“ gyógyszerár által Lugoson, 48. sz.

Vértes-féle sósbornszesz minden házban szükséges.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

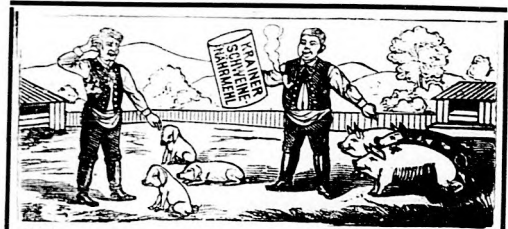
Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden, Cs. és kir. bizánci igazgatóság
szab. chronometex-és művészi, feltalálója
a reménytelen ingákráknak.
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Krajnai sertés-liszt.

Trnkóczy dr. tápláló-, hizláló- és óvszere.
Gyarapítja és javítja a húst, a zsírt, a tenyész-
képességet, az egészséget. Egészséges sertésnek
elég hetenkint egy kanányi az eledelébe.
50 filléres csomagokban kapható mindenütt, 5 csomagot
3 koronáért bérmentve postán küld a gyári főraktár:
TRNKOCZY gyógyszer-tára Laibach, (Krajna, Ausztria).
Hatóságilag hitelesített elismerőlevelek napont. érkeznek.

**Első délmagyarországi
oltáráépítész, szobrászat
és aranyozó műintézet.**

Alapított 1890-ben.

Van szerencsém a nagy
érdemű közönség becses
tudomására hozni, hogy
műtermemet kibővítet-
tem, melyben készítek új
oltárokot, szószerkeket,
stáció-képeket vászonra
és pléhrre festve és fából
faragva dembermében pol-
lichromirozva művésziesen
kidolgozva, valamint régi
oltárokot újból festek, má-
rványozok és aranyozok.
Régi oltárképeket kijavítok
és megújítom. Új oltárké-
peket hírneves festőművé-
szek közreműködésével
helyreállítom, Jézus, Má-
ria szive ezereit, Pádusi
Szent Antal ezereit fából fa-
ragva pollichromirozva.

Cm. 100	110	120	130	140	150
kor. 100	120	140	160	174	194

Terracotta kőmasszából pollichromirozva:

Cm. 100	120	140	150
kor. 72	100	120	130

Oltár árak és postás kiutazásokról gondoskodik
..... az intézet jó hírneve .....

Nagy Nep. János
Temesvár-Józsefváros, Bondás-u. 6. szájánál.

Oltó cseh ágytollak!

5 kiló sötét fosztott 9 k. 60 fill.,
jobbminőségű 12 kor., fehér
péhelykőnyű fosztott 18 kor.,
24 kor. hófehér
péhelykőnyű fosztott 30 kor.
Szállítás bérmentve utánvétellel.
Csere és visszavétel a szállítási-díj megfizetése
mellett engedélyeztetik.

Benedict Sachs, Lobe s. II.
Posta Pilsen Csehország.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józre való te-
kintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.
Kérem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen maláta kávéat,
hanem mindig határozottan Kathreiner-féle - Kneipp-maláta
kávéat, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Ára csomagonként 50 fillér.
500 gramm.

Kathreiner-féle
Kneipp maláta kávé
egész szemekben.
Kathreiner-féle maláta kávé
München.

Elő kézből legjobban vásárol.
Magyarország legnagyobb hangszergyára.

STOWASSER J.

os. és kir. udvari hangszergyáros, a os. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg egyedüli szállítója.

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben, hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, trombiták, czimbalmok, saját találmányú tárogatók 30 forint-tól felfelé.

Harmonikák legjobb elpusztíthatatlan hangokkal, különlegesség aczél hangu zenekari harmonikákban, — saját mintáink.

Magyar gyártmány!

TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSE

előnyös feltételek mellett a legutányosabb árban szállítottatik. Képes árjegyzék a) hangszerekről, b) harmonikákról, ugyisintén harmoniumokról ingyen és bérmentve; csak megnevezendő miféle hangszerről kívánatik.

Ne aggódjon,

ha bármiféle betegség győtri is, rendelje meg a Pádai Szt Antal balsamot. Bámulatos az az eredmény, melyet a Pádai Szt Antal balsam gyógyító hatásával elért, már egy üveg elhasználása után is! Felőtteknél és gyermekeknél egyaránt használható, főképe a következő bajoknál: Mindennemű gyomorhajnál, étvágytalanságnál, fofájásnál, ha az idegességtől is származik, hideglelésnél, hasbántalmaknál, székrekedésnél, vesé- és májbajoknál, izom és csúz bántalmaknál, továbbá köztvényél úgy bevéve mint bedörzsölve utólrhetetlen hatása van.

Kapható a feltalálónál:
Hübner László gyógyszerésznél

Baján,
 továbbá Török József gyógyszerárában
 Budapesten Király-utca 12.

Csak akkor valódi, ha a feltaláló nevével és pecsétjével van ellátva és kórkorsóban van. Ára 1 korona 20 fillér, használati utasítás mellékelve van minden korszóhoz.

Patkányirtást

egy évi jótállás mellett személyesen eszközöl, díjazás eredmény bemutatása után

Fürst Hermann

hatóságilag engedélyezett patkány-, egér- és főregirtó

BUDAPEST,
 VI., Csengery-utca 39. sz.

+ Soványság. +

Szép telt testformát nyerhet a mi keleti erőporunk Által. Kitüntette arany éremmel Páris 1900 és Hamburg 1901. Jótállunk arról, hogy 6-8 hét alatt 30 fontot gyarapodik. Orvosi rendelés. Szigoruan becsületes — nem csalás — számtalan köszönőlevél. Egy doboz ára használati utasítással 2 korona 50 fillér utalványozva vagy utánvételezve (a posta díja külön.)

D. Steiner Ferencz és Társa
 egészségügyi intézete
 BERLIN 58, Königsplatzstrasse 78.
 Török József gyógyszerárában
 Budapest, VI., Király-utca 12.

A Sohr „Szent-Antal“ kaszagyár

mely a világ legelső kaszagyára

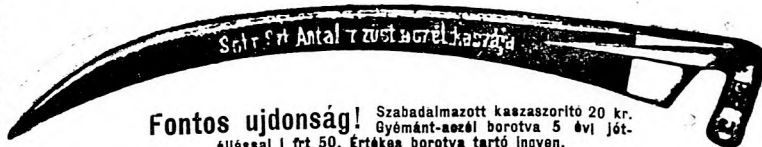
100 koronát fizet annak, aki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 darab közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési czim: Sohr József, Somogy-Szill.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédelgést és üzérkedést. És miután a Szent-Antal jegyű kaszával, melynek jó hire bejárta az egész világot, és a mely a londoni kiállításon is nagy aranyérmeket és díszoklevelet nyert, a szédelgőknek kissé a körmükre koppantottam. Azt mindenféle fufanggal utánozzák és el akarják hitetni, hogy ócska portékájuk valódi „Szent-Antal“-kaszta, azért mindenkit saját érdekében is figyelmeztetek, hogy óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a Szent-Antal-kaszta csak akkor valódi ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat.

Az egyedüli kaszta, mely minden tulajdonosát várakozáson fölül kielégíti. A Szent-Antal kaszta közkedveltségét — főleg szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó élénék köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a Szent-Antal jegyű kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéje. Nem kell minduntalan kovácskézre adni, mert egy rendes kaszásember kezéhez van igazítva.

Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a Szent-Antal kaszánál nem jöhet elő, mert ez kikalapálva és kipróbálva lesz a gazdaközönségnek átadva. A Szent-Antal kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150-180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelő egy új kaszáért kicserélem. De tapasztalatból tudjuk, hogy ezer közül sincs egy rossz.

Fontos ujdonság! Szabadalmazott kaszaszorító 20 kr. Gyémánt-aczél borotva 5 évi jótállással 1 frt 50. Értékes borotva tartó ingyen.

A Szent-Antal-kaszta árai

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
—,95 kr.	1 frt	1 frt 5	1 frt 10	1 frt 15	1 frt 20	1 frt 25	1 frt 30

5 drb megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drb megrendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Amergau kaszak a legmegfelelőbb a Szent-Antal kaszához. Egy darab 20 kr. Fontos Szabadalmazott kaszaszorító karika kulcsesal együtt 1 darab 20 kr.

„Diadal“ ezüstaczel kalapáló készülék. Üllő és kalapás párban 85 kr. Szent Gyémánt-aczél borotva 5 évi jótállással 1 frt 50 kr. Értékes borotvatartó ingyen.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

A főtisztelendő Papság

részére állandóan nagy raktárt tart

papikabátokban, Ferencz József öltönyök

és mindennemű kész ruhákban

a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett

az „ANGOL KIRÁLY”

Budapest, IV., Károly-körút 16.

Külön mértékosztály!

Kettős elektromágneses kereszt gyógyít és felüdít kezeség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogaíjánál: a migrén, neuralgia, vértelenség, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothallás, a szívverés, szivgörcsök, asztmatikus rohamok, gyomorgörcsök s egyéb görcsök, az etvágytalanság, a R. B. 36307. szám.

hideg kezek és lábak, a osz, köszvény, ischias, bajában; influenzában s a velejáró hátfájásoknál; különösen idegben-talmaknál s a velők járó álmatlanság bajában; a rendetlen verkeringés bajában; még sok más oly bajban, s melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szerepe E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandóan jótékony villamos áramot áradoztat szét a testben s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a legháládatosabb óvószert az emberi szervezetet megrohánó betegségek ellen.

Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszéves betegségeket teljesen meggyógyított. Az Irodámban lévő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hála-lásan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők.

A kit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzét. A hol már minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona.

Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona.

Csak gyermekeknek s nagyon érzékeny nőknek való.

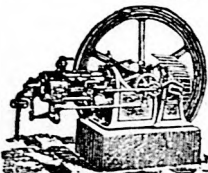
Rözponti eladási és szétküldés hely a bel- és külföld részére:

MÜLLER ALBERT, Budapest, Vadász Kálmán-u. sarkán 22 Gy.

Névjegyeket

postafordultával küld a „Pázmáneum” nyomda Budapest, Mária-u. 11.

Elismert legjobb és legolcsóbb Benzin - Petrolin GAZMOTOROK és lokomobilok

villanyos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő kezeség mellett minden gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malom-üzemekre különös előnnyel használhatók. Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára magyarországi vezérképviselőt és raktár

DÉNES B.

Budapest, VI. Váci-körút 61. szám alatt

Árjegyzék ingyen. Tisztességes ügynökök kerestetnek.

Első országos műfestészeti és iparművészeti intézet.

Blaskovics BÁTORY MIHÁLY műfestész

Szabadka VII. ker., Erdő-utca 66.

A főtiszt. papságnak biboros hercegprímás ő Eminentiaja 67698. szám alatt és Tolnai Festetich Tasziló gróf úr ő nagyméltósága által ajánlva. Az oktatást ő nagyméltósága Császka Gy. kalocsai érsek úr nagylelkű áldozatkészsége folytán olaszországi műfestők s mómárványozóktól nyertem.

Templomfestés stíl szerint. Gips-, márvány (stucco). — Oltárképek, oltárépítés és márványozások. — Tervek, rajzok készítése, nagytása.

Oltárképeket

megrendelésre elvállalok művészi kivitelben, bármennyi alakkal

2-40 m. magasság és 1-40 m. szélességben 70 frt.

1-80 m. magasság és 1-20 m. szélességben 40 frt.

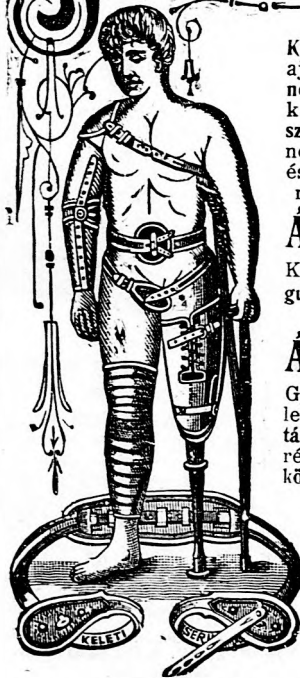
0-83 m. magasság és 0-55 m. szélességben 20 frt.

Kívánatra bármilyen nagyságban, jutányos áron.

Szegényebb egyházaknak 25% engedmény!

Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre bocsájtatnak

Specialista sérvkötőkben!

KELETI J. orthopédiai műintézete ajánlja minden sérvtben szenvedőnek a legújabb és modern szerkezetű 1902. évben cs. és kir. szabad. sérvkötőjét. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívüli fekvése által föltulmul minden más gyártmányt.

Árak: egyoldalu kétoldalu
12 kor. 24 kor.

Keleti-féle cs. és kir. szabadal. gummi-sérvkötő, éjjeli használatra igen ajánlható.

Árak: egyoldalu kétoldalu
10 kor. 20 kor.

Gyárainban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó és támgépek, mellfűzők ferdennőttek részére. Műlábak és kezek, haskötők, görcsérharisnyák stb. stb.

Valódi francia gummi-különlegességek eredeti párisi csomagolásban.

Legújabb képes árjegyzéket titoktartás mellett ingyen!

Alapítva 1878.

KELETI J.

orvos-sebészeti mű- és kötszer-gyára.
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.